

Mattup ere ki poone Pool yi riije a Timote

Eɲ urzi k'ono ɗoɲ kun t'oone adda mattup ettiyo

Ette mattup ere ki poone Pool yi riije a Timote. Pool y'iide kazita Rabila Majjaanawa ki Listire, geeger ere Timote yi-lekkiyo. Aame y'illiga Rabila Majjaanawa k'Isa Pool yi kazita gettiyo maɲ, y'a umbe a ono geɲɲo. Injino an d'izirte ti yode wo an di niibe toɲ kaɲ soo.

Pool geɲ, aame yi ollige ɗoɲ i ziipe addaɲ a Isa adda geeger tuuku an i kama dar a Raa, ise i isiyo munda di kane maɲ, y'akkisa baadaɲ Timote y'an d'eeliyo kooke. Geɲ injino, y'a y'igibe ki Epez ki tukki ɗoɲ i ziipe addaɲ a Isa angeɲɲo, y'an t'eeley kooke an t'ooney toogo. Geɲ a geeger gettiyo mattup gette t'a y'uuney me. Adda mattup gette yi di ɗuule sey, y'an di roote a kane ɗoɲ i ziipe addaɲ a Isa geɲ, an di koone mentikagi ti ɗoɲ i dooyiso ɗuwo a urzi doolo a ki t'ettiyo a urzi Rabila Majjaanawa ye geɲ me. Wo yi di ruute soɲ, ɗoɲ i ziipe addaɲ a Isa geɲ mummino sooruzan t'a koone a diine ɗoɲ ogiyso ti suma k'Isa me, wo mummino an di beere ɗoɲ dokkiyo ki ɗoɲ ogiyso ti suma k'Isa me.

Toose ki Pool

¹ Mattup ette i raaniya nuɲ Pool, wede zina k'Isa Almasi aa Raa Wede k'Uttiyadiɲ y'a ruute, wo ti Isa Almasi yoɲ in zaapu elkisadiɲ eego. ² Ni raaniya a kee Timote, kee wede a nuɲ aa ulo k'addó a urzi zaapu k'adde a Isa me. Geɲ beeko, isiyo adde koɗuwo, wo toose ki Meega Raa ti ere ki Galmeegiɲ Isa Almasi i koona eeda.

Doɲ eliyo dooyiso ere oldo

³ A engilsadó ki siidfo Maseduwan geŋ n'a di ruute munda wede k'aase, wo ankeŋ n'ay di-ɗoolo sey, ki lekko a geeger ki Epez kono k'an di roota a ɗoŋ eliyo dooyiso ere ti doolo a ki t'ettiyo a urzi k'Almasi ye gette, an d'ohira. ⁴ Wo k'an ti rooto an oolo kazita taaya ere daayum daa k'urzutu, ti ɗippiyo k'ita moŋgidagi ɗoŋ i ki ɗangu ye geŋ me, kono kane geŋ i d'eliyo niikiyto wo a ki noogiyo ye a naabo Raa ere in isiyo a urzi zaapu k'adde a Isa te. ⁵ Nuŋ n'a-rootiyo ono eŋ kono kun di geyye tuddugun ti geyyiso ere ettiyo t'urzi k'adde ɗoŋ kamilen, t'urzi k'elkiso ere kun di suune munda k'ulsuko a tudde umbo, wo t'urzi zaapu k'adde a Isa t'adde soo. ⁶ ɗoŋ oŋgo urzi wede majjaane eŋ an d'iili, an t'umbe urzi wede ki niikiyto ki bita. ⁷ A urzi k'oogoro Raa an elkiyo kane ɗoŋ suuniyo, wo a munda wede kane an elkiyo an yi suune beehiye geŋ, urzi i rootiyo munda toŋ an ki y' suuniyo ye.

Naabo k'oogoro Raa

⁸ Derec, kine in suune oogoro Raa tod'te beehiye, aame in sooru eego maŋ. ⁹ Inkiyo in suuno koɗuwo, oogoro gette a ɗoŋ i sooru ki diine, Raa yi ki ti t'elo ye. Tod'te yi t'elo a ɗoŋ i koliyo t'ekki ɗuwo wo a ɗoŋ i-ti tuuge a yode Raa, a ɗoŋ isiyo naabo oldo wo a ɗoŋ k'oldiko, a ɗoŋ i k'ottilso a Raa ye wo a ɗoŋ onyilse sulɗi ɗoŋ kamilen ki Raa, a ɗoŋ i t'owwo meege ise meede wo a ɗoŋ i t'owwo ɗuwo mirsi. ¹⁰ Yi t'elo soŋ a ɗoŋ boliyo, a kule y'ebirso bakadi, a ɗoŋ k'owilte bulagi, a ɗoŋ lohito k'ono, a ɗoŋ k'alzutu waawiye, wo a ɗoŋ pay isiyo naabo ere oldo a ki t'ettiyo ti dooyiso ere ɗerec ki Raa ye. ¹¹ Ono ɗoŋ ni rootiyo eŋ a-t'iide a Rabila Majjaanawa ere Raa y'o ele a beezó n'a kizite, ono ɗoŋ iido ti Raa goole a jiire pay, yoŋ urzi k'unuwo.

Tamma ki Pool a beeko ere ki Raa

¹² Nuŋ n'a roote koŋuwo a Galmeegiŋ Isa Almasi, yode wede y'o d'ele toogo ere n'a aane n'a t'ise naabadó ette. N'a roote koŋuwo sey kono yi ni wulle nuŋ wede ni seedu zakidí a naabo, inŋkino yi ni biire ni-d'ise naabadí, ¹³ nuŋ wede ti kaaga n'a gildite sundí, n'a dibire ɔŋzí wo n'an d'ize ulsu baadaŋ. Wo toŋ y'o d'ize adde koŋuwo, kono naabo ere n'ize gette ni ki suune ye, kono nuŋ ɓotto ni ki ziipe addó a yode ye*. ¹⁴ Yode Galmeegiŋ y'o d'ele beekadí daa doozyo a tukki nuŋ, y'o d'ele urzi n'a ziipe addó a yode wo geyyiso ere ettiyo t'urzi lekkiyo kettiyo kaŋ soo t'Isa Almasi. ¹⁵ Eyye, kane ono ɔŋ ni roota eŋ ɔferec a urzizaŋ, kine pay in d'ambe eego: Isa Almasi y'iido ki duniya kono y'a utta ɔŋ k'oldíko. Geŋ nuŋ wede k'oldíko a di jiire ti diinayaŋ me. ¹⁶ Wo geŋ kono k'inŋkino Raa y'o d'ize adde koŋuwo: T'urzi nuŋ wede k'oldíko a di jiire ti diine ɔŋ k'oldíko pay geŋ, Raa y'a dihe Isa Almasi y'a k'ize ombinadí pay a tukki nuuno. Ombinadí gette aa urzi a ɔŋ etto k'ita an di wolla an daana, kono an zaapa addaŋ a yode wo an t'oona lekkiyo ere ki daayum. ¹⁷ A mozigo wede yi lekkiyo ki daayum, yi k'unto ye, wenda ki ki y' wolle ye, yoŋ Raa soo ɔfaŋŋal, inŋkino suma ti tamma a yode ki daayum! Eyye.

¹⁸ Timote ulo ki nuŋ, ono eŋ nuŋ n'a ele k'anni booho, kane eŋ a-t'iide a ono ɔŋ nebiyagi an ruutite ti kaaga kono kee. Kane ono geŋ a di koone toogadá a ɔfeyyiso ere ki diine ki ɔfeyya gette. ¹⁹ Urzi zaapu k'adde a Isa wo elkiyo ere k'a suune munda k'ulsuko a tudde umbo geŋ k'anni booho. Doŋ oŋgo an di giigira elkiyadaŋ ere an di suune munda eŋ beehiye eŋ ulsu gette, inŋkino urzi zaapu k'addaŋ a Isa an d'iili, an di zilditi. ²⁰ Ti diinayaŋ i d'ede Imene wo Alegzandire, kane geŋ n'an di'n iili a bey Meeda

---

* 1:13 1.13 Kun wollo adda mattup ki Naabo ɔŋ zina 8.3; 9.4-5.

siitanɗani† kono an di suuna koɗuwo, suma Raa an ki kildɗa ye baa.

2

In tondo Raa ki ɗonj pay

¹ Injino mañ ni dehu ki poone'ŋ, kine in tonde Raa, in d'ahila, in sippe bere wo in roote koɗuwo a Raa kono ɗuwo pay. ² In tonde Raa kono mozagi wo ki ɗonj pay an d'ede urzi ki dokkiyo, kono in di lekke lekkiyo ere ɗeɗɗek ti toose, in di koone ti ottilso wo in di lekke kettiyo ti Raa. ³ Geñ munda wede beehiye wo i-d'ise unse a Raa Wede k'Uttiyadiñ. ⁴ Wo yoñ yi dehu ɗuwo pay an d'utte* wo an t'etto an di suune urzi wede ɗerec. ⁵ Derec, Raa yoñ soo ɗañjal, wo wede i konso a diine kine ɗuwo ti Raa, yoñ soo ɗañjal, Isa Almasi. ⁶ Yode wede y'a ele tuddi kono y'a t'adde ɗuwo pay t'adda k'oldikadañ. Injino unto k'Isa a onniyo ere Raa y'ele gette, i-kaza Raa yi dehu ɗuwo pay an d'utte. ⁷ Geñ injino Raa y'a n'ize wede zina k'Isa wo wede kazita k'onami, y'o d'ele urzi n'a dooye ɗonj Yawudiyagi ye a urzi zaapu k'adde a Isa wo a urzi wede ɗerec ki Raa. Ni rootiyo eñ ɗerec, ni ki lohito ye.

Lekkiyo kuuli ti erayi

⁸ Injino mañ ni dehu a ume tuuku toñ kuuli an tonde Raa, an di siki beyɗañ ɗonj kamileñ geñ k'awwa†, daa kulkuwo wo daa niiku.

⁹ Wo ni dehu soñ erayi toñ an d'osse koɗuwo, daa mak-ilsa, ti ottilso. An di kini eedañ koniyo ere a k'ambe ersa

---

† 1:20 1.20 N'an di'n iili a bey Meeda siitanɗani: I-kaza kane geñ an ti lidde ti diine ɗonj i ziipe addañ a Isa. * 2:4 2.4 Kun wollo adda mattup ki Ezekiyel 18.23. † 2:8 2.8 An di siki beyɗañ ɗonj kamileñ geñ k'awwa: Isiyo injino ɗonj k'Izirayel, i-kaza addañ kamileñ a ɗaana Raa me.

ye. An d'osse kongidfagi wo kokkidfe tonɔŋ ɔɔyayan oone aa ki dap ye, ise ɔɔgoro tonɔŋ injkino. Wo kallagi ɔɔŋ ɔɔyayan oone an ki d'osse ye. ¹⁰ Wo ɔɔe an di lekke lekkiyo ere beehiye ki diine, a-t'ette aakede ki erayi ɔɔŋ an rootiyo kane lekkiyo kettiyo ti Raa. ¹¹ A ume k'ogiyso tonɔŋ i dehu erayi an di koone poyoyo, an d'olliga dooyiso ti ottilso. ¹² Urzi umbo ni k'ele ye a erewo t'a dooye, ise t'a t'ambe ettú awwa t'ekki kuuli me, t'a ti seeda tuddutú poyoyo. ¹³ Derec, ki poone Raa y'ikkima Adum, saɔŋ Awa kollo. ¹⁴ Wo geɔŋ Meeda siitanɔŋani ti mibildfe Adum ye, ti mibildfe erewo, saɔŋ tod' ti t'iire t'a di diipidfa ono Raa‡. ¹⁵ Wo injkino tonɔŋ kane erayi an i di'n ehiyo geɔŋ an t'ona uttiyo, aame an aa ziidfa zakidfi a urzi zaapu k'addaɔŋ a Isa, ti geyyiso tudde wo ti sooru ere ki diine kamileɔŋ daa makilsa, ɔɔo miɔŋ an d'utta kollo.

3

Lekkiyo ɔɔŋ dokkiyo ki ɔɔŋ ogiyso ti suma k'Isa

¹ Eyye, kane ono ɔɔŋ ni roota eɔŋ ɔɔerec a urzizaɔŋ: aame wede yi dehu y'a t'ise wede dokkiyo ki ɔɔŋ ogiyso ti suma k'Isa maɔŋ, yoɔŋ geɔŋ y'umbe naabo ere beehiye. ² I dehu wede dokkiyo geɔŋ y'a t'ise wede ɔɔuwo an ki zaapu ono eedí ye, wede eddí soo ɔɔaɔŋɔŋ*, wede tuddí yi ti seedu, wede i-d'ede elkiyo, wede koɔuwo a lekkiyadi te, wede yi seedu ɔɔuwo, wo y'aane yi dooye ɔɔuwo. ³ Wede dokkiyo geɔŋ y'a ki t'ise wede sobo ye, wede bursidfo ye, y'a t'ise wede tasse, yi ki niikiyto ye, wo y'a ki geyye soɔŋko baadaɔŋ ye. ⁴ Wede geɔŋ y'aane ɔɔŋ boozí yi ti'n dokke koɔuwo, wo inɔŋizí y'a-ti'n zaape a urzi, an d'olliga onamí ɔɔelɔŋ

---

‡ 2:14 2.14 Kun wollo adda mattup ki Zenez 2.7,21-22; 3.1-6. * 3:2 3.2 Wede eddí soo ɔɔaɔŋɔŋ: Adda mattup k'ono Raa a ume oɔŋo i rootiyo: «Wede yi seedu zakidfi a eddí».

ti ottilso. ⁵ Nun ni rootiyo injkino kono aame wede yi k'aaniya dokkiyo don boozí ye man, mummino y'a aane dokkiyo don ki Raa ogiyso ti suma k'Isa me? ⁶ Aame kun zaape wede dokkiyo man, a ki t'ise wede tasse yi ziipe addi a Isa kaamiki ye, para man koliyo tuddi t'a yi t'ida, man booro Raa t'a yi seeda, aakede ti ziidá Meeda siitandani. ⁷ Wo i dehu son wede dokkiyo gen, aase don ti paate i ki ziipe addan a Isa ye ton an d'ambe taayadi ki beehiye, kono onniyo soo yi ki seeda sukiyagi a daanadan ye, wo yi ki t'oore a ikka Meeda siitandani ye.

Lekkiyo diyakire

⁸ Kane diyakire ton injkino, i dehu lekkiyadan t'a koone ti ottilso, don bizañ soo, don sofo toote ye, don a ki dehe sokiyo suldi kan ombide ye. ⁹ Kane an di lekke kettiyo a derec ere t'iido t'urzi zaapu k'adde a Isa, ti elkiyo ere an di suune munda k'ulsuko a tuddan umbo. ¹⁰ Aame kun dehu kun zappe diyakire man, kun ti'n naama wo kun di wollo sooruzan doo, san aame duwo an ki zaapu ono a eedan ye doo min, naabo ki diyakire kun an t'ele kollo. ¹¹ Wo erayzan† ton lekkiyadan t'a koone ti ottilso, an d'ooli t'ambu suma duwo te, don tuddan an ti seedu wo an seedu zakidi a suldi pay. ¹² I dehu diyakire gen eddi soo danjal, wo y'aane innizi ti don boozí pay yi ti'n dokke koduwo. ¹³ Derec, kane diyakire i naabiya naabo ere beehiye a diine don ogiyso ti suma k'Isa gen, don pay an di'n t'imme, son an di roote daa k'orgiso a urzi zaapu k'adde a Isa Almasi.

Munda wede goole wo i t'iidiba ita

¹⁴ Nun a kee Timote n'a raaniya mattup ette kono n'elkiyo san man n'etta, n'a ki ti wollo. ¹⁵ Wo aame ni

† 3:11 3.11 Erayzan: Adda mattup k'ono Raa a ume ongo i rootiyo: «Erayi kane diyakire».

k'iiney kesiko ye maŋ, mattup ette t'a gi di zaapey urzi mummino kee k'a lekke a diine ɗoŋ adda ɓoy Raa me, kane ɗoŋ ogiyso ti suma k'Isa, kane ɗoŋ ki Raa zeere, kane geŋ aa dundulu wo aa eesiyo k'ita ɓoy i-seeɗu ɗerec ki Raa. ¹⁶ Eyye, daa niikiyo munda wede kine in d'ambe wo in di daane geŋ, yode geŋno munda wede goole wo ombiɗe Raa yi t'iidɓa ita me.

Munda geŋ, yoŋ Almasi y'a iido, tuddi y'a ti-gize yoŋ wedusu.

T'urzi k'Unde Kamileŋ ɗuwo an di y' suune yoŋ wede ki diine,
wo maaleekiyagi an di y' wulle.

Duwo an di gizite rabiladi a ita ɗuwo pay,
wo ɗoŋ ɓaadaŋ adda duniya an di ziipe addaŋ a yode.
Raa y'a y'umbe k'awwa ki kandaane a daryikadi.

4

Sulɗi pay Raa y'ize geŋ beehiye

¹ Unde Raa ti ruute kereŋ, t'ede: a onniytagi ɗoŋ ettiyo k'ita eŋ, ɗoŋ oŋgo urzi zaapu k'adde a Isa an d'oola, an di daana urzi siitanɗani an di dagga, wo an d'olliga dooyiso ere siitanɗani an an t'ela. ² Kane ɗoŋ bizaŋ sire sire wo ɗoŋ lohito k'ono geŋ, elkisadaŋ ere ki suuniyo munda eŋ beehiye eŋ ulsu gette i-litte, an ti'n digge ɗuwo t'urzi k'onamaŋ. ³ Kane ɗoŋ ulpi geŋ an dooyiso an'de, seeɗu k'erewo ulu, ombo oŋgo toŋ ulu pây. Wo Raa yi ziipe sulɗi k'ombo eŋ kono kane ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa, ɗerec an ti zuune koɗuwo geŋ, an tonde an di roote koɗuwo a Raa, ɗoo miŋ an d'oomi kollo. ⁴ Eyye, sulɗi pay Raa yi ziipe geŋ beehiye*, munda wede k'a t'eese eŋ k'ombo ulsu umbo, wo i dehu a sulɗi pay k'a roote koɗuwo a Raa, ɗoo miŋ

* 4:4 4.4 Kun wollo adda mattup ki Zenez 1.31.

k'a oomi kollo. ⁵ Derec, ono Raa wo tondiyo Raa geŋ an di'n isiyo sulɗi'ŋ kamileŋ a ɗaanadí me.

Wedede naabo beehiye k'Isa Almasi

⁶ K'an t'in dooyo sulɗi pay eŋ a zamba ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa. Injino maŋ kee k'a t'isa wedede naabo beehiye a urzi k'Isa Almasi me, k'an kiza a ɗuwo kee addá ũune ti ono ɗoŋ a urzi zaapu k'adde a Isa, wo ti dooyiso ere ɗerec daayum ki diine gettiyo. ⁷ Wo kee k'a-sebbo daará tayɗayi ɗoŋ ki bita a ki t'ettiyo a lekkiyo ere kettiyo ti Raa ye geŋ me. Ki too maŋ kee ki dooyo lekkiyo ere kettiyo ti Raa. ⁸ Dooyiso ere a urzi tudde ti dehu, tod'te beehiye miŋ ki munda booloŋ ɗaŋŋal, ki too maŋ lekkiyo kettiyo ti Raa, tod'te beehiye a sulɗi pay, kono t'urzi geŋ in di'n nooge a lekkiyo ere ankeŋno, wo in t'oona lekkiyo ere ki ɗaana Raa yi ruute y'in t'ela. ⁹ Eyye, kane eŋ ono ɗoŋ ɗerec a urzizaŋ, kine pay in d'ambe. ¹⁰ Geŋ injino kine in oodfibe yeebaɗiŋ wo in ɗeyyiso miŋ kono in ziipe elkisadiŋ a Raa zeere, yoŋ Wede k'Uttiyo ɗuwo pay, wo a jiire ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa.

¹¹ Enno munda wedede k'an di roote an d'ise wo k'anni dooye me. ¹² Ki oola wenda soo toŋ yi ki-kiigira ye kono kee obulso geŋ me, wo lekkiyadá t'a koone aa urzi a kane ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa an di wolle an di daane: t'urzi k'onamá, t'urzi sooruzá, t'urzi geyyisadá, t'urzi zaapu k'addá a Isa, wo t'urzi lekkiyadá ere kamileŋ gette. ¹³ Koore ki delliyo aaniyadó geŋ, k'elo tuddá ki gariya k'ono ɗoŋ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa a ɗaana ɗuwo pay, k'anni dooyo wo k'an d'eelo kooke. ¹⁴ Aame ɗuwo an ruutite ono ɗoŋ Raa y'igibo wo ɗoŋ dokkiyo ki ɗoŋ ogiyso ti suma k'Isa an ay di ziipe beezan geŋ, kee k'a uune munda wedede Unde Kamileŋ t'eliyo. Injino kee tuddá ki eeze lassin ye. ¹⁵ A sulɗi pay eŋ k'a soodfo adda

k'addá, k'a elo tuddá pay a naabadá. Injino maŋ dŋŋ pay an di wolla naabadá t'engilso ki dfaana. ¹⁶ Geŋ a lekkiyadá ti dooyisadá k'a d'elko, k'a soodfo zakidfi a suldi pay geŋ me. Aame k'iza injino maŋ, kee batum k'a utta, wo k'a utta dŋŋ i ki k'ollige pây.

5

Naabo a dfaana zembá dŋŋ i ziipe addaŋ a Isa

¹ Aame ki-guune ti wede gôole maŋ, ki y'ambé saac ye, ki eelo kooke ti golla tasse aa yoŋ meegá*. Wo dŋŋ obilagi k'an eelo kooke aa zembadá kuuli, ² erayi gôldali k'an eelo kooke aa maawá erayi, wo dŋŋ konazi toŋ injino aa zembadá erayi, k'an eelo kooke t'adde dŋŋ pay kamilen.

³ Mandaydŋŋi dŋŋ toc dŋŋ noogiyadaŋ umbo geŋ, ki'ni geyyo wo k'anni noogo. ⁴ Wo aame mandaayawa i-d'ede a beytú inŋi koo inŋi k'inŋitú koo maŋ, i dehu kane geŋ ki poone an d'ise aa urzi lekkiyo kettiyo ti Raa yi rootiyo, an di geyye dŋŋ boozarŋ wo maawaŋ an di'n moddfe aa kane an'ni muddfe. Injino geŋ ki kotto Raa ulbí i-d'ise uŋse.

⁵ Mandaayawa ere toc wede noogiyatú umbo, daa k'inŋi beytú gette, ti zaapu elkisatú pay a Raa, ti tondiyo Raa diddfo onŋu ti k'ôhire ye kono y'a di nooge. ⁶ Wo ki erewo ere elkiyatú pay a uŋsuwo ki suldi dŋŋ tuddutú ti dehu geŋ, ti lekkiyo toŋ ettú aa t'inda baa. ⁷ Soŋ enŋo munda wede k'an di roote mandaydŋŋi an d'ise, kono dŋwo an ki zaape ono eedaŋ ye. ⁸ Aame wede taasiyagi yi ki'n seedu ye, wo a jiire dŋŋ boozí yi ki'n seedu ye maŋ, yoŋ geŋ yi giigira urzi zaapu k'adde a Isa, wede yi ki ziipe addí a Isa ye geŋ yi y'jiire sey.

⁹ Erewo mandaayawa kun di raape sundutú adda mattup ki mandaydŋŋi kun di nooge te, i dehu ozzinagutú îide

* 5:1 5.1 Kun wollo adda mattup ki Lebitik 19.32.

ada zoot d̄oo. Wo soŋ i dehu t'ume to koŋso miŋ ti ziiɗa kulatú soo, ¹⁰ wo tode gette a koɗuwatú d̄uwo an ti tamma ki naabatú ere beehiye gette: innitú ti'n uud̄ibe beehiye, torgagi ti'ni ziiɗa, d̄oŋ ki Raa t'anni nuuge a naabo, d̄oŋ an k'ede munda ye t'anni nuuge, wo tod' t'ize ita naabo ere pay beehiye.

¹¹ Wo ki mandayɗayi d̄oŋ koɗiyagi geŋ, kun ki raaje ye sudaŋ adda mattup ki mandayɗayi te, kono aame geŋ uŋsuwo tudaŋ t'an ki'n oola ye, an seɗɗa kuuli, urzi k'Almasi an d'oola. ¹² Aame d̄oŋ an isiyo injkino maŋ, booro ti'ni ziiɗa kono an ti litte onamaŋ d̄oŋ an ruute ti poone a urzi k'Almasi†. ¹³ Wo soŋ kane d̄oŋ golguwo, an t'eliyo ompiso boyɗi k'eebaŋ. Wo a di jiiire sey, an t'ize d̄oŋ baŋkiya, munda ki rootiyo ye toŋ, an di y' rootiyo, wo munda ki kane ye toŋ, an d'ooriyo adda. ¹⁴ Kono kamo nuŋ ni dehu mandayɗayi d̄oŋ koɗiyagi geŋ, an di seɗɗe kuuli, an t'ehe wo an seɗɗa boyɗizaŋ, kono d̄oŋ k'aduziŋ an ki t'oona urzi ki k'alɗitadiŋ ye. ¹⁵ Ni rootiyo injkino kono mandayɗayi oŋgo urzi wede ki diine an iili baa, an daaniya Meeda siitanɗani. ¹⁶ Aame erewo ere ti ziipe addutú a Isa gette taasiyagutú mandayɗayi ede maŋ, tode gette t'a di'n nooge. Ti k'ooli attid̄izaŋ a d̄oŋ ogiyso ti suma k'Isa ye, kono kane an di wolle mandayɗayi d̄oŋ toc an k'ede d̄oŋ noogiyadaŋ ye.

Doŋ dokkiyo ki d̄oŋ ogiyso ti suma k'Isa

---

† 5:12 5.12 Ki mandaayawa ere an di raaje sundutú adda mattup ki mandayɗayi te, mandaayawa gette ti-ti t'ele tuddutú pay a naabo Galmeega, wo kule t'a ki seɗɗa ye baa. Wo aame tod'te koɗo botto ti dehu t'a seɗɗa kule sey maŋ, t'a ti diipida a ono d̄oŋ ti ruute ti poone t'ede t'ele tuddutú ki naabo a Galmeega me.

17 Doŋ dokkiyo doŋ i dokkiyo beehiye geŋ, an d'ede urzi kun an d'ottile baadaŋ‡, a jiire a doŋ an d'ede naabo attidi ki kazita wo ki dooyiso k'ono Raa a doŋ. 18 Ono eŋ an riŋe ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: «Aame buru yi sara mudu kaŋ onyilse maŋ, bizi ki ti t'ele baara ye§», wo soŋ «Wede naabo geŋ ranŋadí y'a ti t'oone*.» 19 Aame wenda yi sakiysa a tukki wede dokkiyo maŋ, kee k'ambe ye, i dehu doŋ sire t'ado i wulle wo illiga munda genno doo miŋ kollo†. 20 Doŋ isiyo oldiko geŋ ki'n aapaŋ a daana doŋ pay, kono doŋ ongo toŋ an d'orgiŋe k'isiyo k'oldiko me.

21 Kee k'ollo n'a rootiyo eŋ a daana Raa, a daana k'Isa Almasi wo a daana maaleekiyagi doŋ yi biire a yode: a dooyiso ette k'a soodo, doŋ ki'ni wollo pay miŋ kaŋ soo, wo t'urzi naabadá ki ki ŋaaya a wede tuuku ye. 22 Kee ki naare ye zaapu beezá a ekki wede kono y'a naabe a diine doŋ ogiyo ti suma k'Isa me. Aame k'iza inŋino maŋ, geŋ aa k'a ti gitte kaŋ soo a oldiko ki doŋ doolo. Kee batum ki ti boho tuddá kamileŋ.

23 A urzi k'eeni k'addá wede daayum geŋ, ki siŋe ahu daŋŋal ye, wo k'a goomo toote k'inŋi biŋ booloŋ.

24 Oldiko ki doŋ ongo gette an di woliyo kereŋ ki poone an d'isa booro geŋ me, wo ki doŋ ongo soŋ an t'ise booro doo miŋ, a t'oodiba ita kollo. 25 Inŋino kay ki naabo ere majjaanawa gette an di woliyo kereŋ, wo naabo ere majjaanawa wo ombiŋe gette, bini saŋ a t'oodiba ita.

---

‡ 5:17 5.17 An d'ottile baadaŋ: Adda mattup k'ono Raa a ume ongo i rootiyo: «Ranŋadaŋ kun an t'ele a doole sire.»
 § 5:18 5.18 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 25.4. * 5:18 5.18 Kun wollo adda mattup ki Lik 10.7. † 5:19 5.19 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 19.15.

6

Bulagi ti galmaawaŋ

¹ Kane ɗoŋ pay ɓulagi geŋ, i dehu an aa d'elke a galmaawaŋ me, kane an d'ede urzi an an d'ottile t'addaŋ pay, kono suma Raa ti dooyisadiŋ wenda soo toŋ y'a ki'n kilɗe ye. ² Aame kane ɓulagi geŋ an d'ede galmaawaŋ an ziipe addaŋ a Isa maŋ, i dehu a ottilso an an ki baate ye kono an elkiyo kane zamba toŋ maŋ. Ki too maŋ an an di naabe beehiye a ceere, kono galmaawaŋ ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa, kane ɗoŋ Raa yi giyye toŋ maŋ. Geŋ iŋkino ono ɗoŋ k'a dooya ɗuwo wo k'an t'eela kooke me.

Dooyiso ere majjaanawa ti ere oldo

³ Aame wede y'eliyo dooyiso ere ti doolo wo yi t'adɗiya ti ono ɗoŋ ɗerec ki Galmeegiŋ Isa Almasi wo ti dooyiso ere a ki t'ettiyo a urzi lekkiyo kettiyo ti Raa ye maŋ, ⁴ yoŋ geŋ koliyo tuddi ti y'iide, munda yi ki suune ye. Elkiso adda k'addi tiŋ a tukki sulɗi ɗoŋ pay ki niikiyto a tukk'ono oŋgo ɗaŋŋal. Geŋ t'urzi geŋno ettiyo kolɓiso, niikiyto ono k'ulpi, kalɗita tudde, elkiso ere oldo a tukki wede, ⁵ wo niikiyto ere ɓaadaŋ i ki ɗaŋgu ye a diine ɗoŋ elkisadaŋ oldo. Kane geŋ ɗerec an ki ti suune ye, an elkiyo t'urzi lekkiyo kettiyo ti Raa gette, kee wede k'a t'ise ki laale.

⁶ Geŋ ɗerec, lekkiyo kettiyo ti Raa gette tod'te aa laale wede ɓaadaŋ, aame wede tuuku ulbi i isiyo uŋse a munda wede i-d'ede geŋno maŋ. ⁷ Iŋkino in suune aame an in ehe a duniya kine munda in k'umbo ye, wo in di t'inda toŋ in k'aana munda in k'amba ye. ⁸ Iŋkino geŋ aame kine in d'ede ombɔ ti ossiyo maŋ, ulbiŋ aase uŋse eego. ⁹ Wo ɗoŋ i dehu an t'ise ɗoŋ laale ɗoo geŋ, an t'ooriyo adda naamiya daggiya, an d'isiyo sulɗi ɓaadaŋ ulpi tudde ti dehu k'isiyo k'oldiko, kane geŋ an d'an t'ettiyo ɗuwo ki

daggiyadaɗ, an t'uuta aa uwo t'oggiyo biino. ¹⁰ Derec, geyyiso soŋko baadaɗ tod'te sotto k'oldiko ere tuuku toɗ maɗ. Doɗ ongo an di-geyyiso soŋko te, iŋkino maɗ kane geɗ an t'udɗe dokki t'urzi zaapu k'adde a Isa me, an di dabira baadaɗ kono k'oldikadaɗ.

Sooru beehiye a urzi k'ono Raa

¹¹ Wo kee wede Raa geɗ, a sulɗi pay eɗ ki t'alɗu. Wo k'a deho lekkiyo ere ki diine, lekkiyo kettiyo ti Raa, urzi zaapu k'adde a Isa, geyyiso, ombiɗe wo tassuwa. ¹² Urzi zaapu k'adde a Isa geɗ, yoɗ aa ɗeyyiso ere ki diine. Iŋkino maɗ kee ki ɗeyyo ɗeyyiso gettiyo. K'a sooɗo a lekkiyo ere ki daayum, kono kee Raa yi ki wiike k'a ti zuune, aame ki t'iiziga a ɗaana ɗoɗ baadaɗ an d'illiga k'a ruute onamá ɗoɗ beehiye kee ki ziipe addá a Isa me. ¹³ Wo aɗkeɗ k'ollo n'a di rooto, a ɗaana Raa wede i d'eliyo lekkiyo a sulɗi pay, wo a ɗaana k'Isa Almasi wede y'a ruute onamá ɗoɗ beehiye a ɗaana Pons Pilat*, y'a illiga yoɗ yi ziipe addá a Raa: ¹⁴ Ono ɗoɗ n'a ruute geɗ ki ni sooɗo zakidɗi, k'a lekko kamileɗ wo ɗuwo an ki d'ambɛ sundá k'ulsuko ye, bini aaniya ki Galmeeɗiɗ Isa Almasi. ¹⁵ Aaniyaɗi gette y'aana a onniyo ere Raa y'ele ti t'iida ɗoo: yoɗ goole soo ɗaɗɗal, urzi k'uɗsuwo, Mozigo mozagi wo Galmee'ki galmaawi†. ¹⁶ Yode siidí i k'unto ye me, ume yi lekkiyo i ralita wic wic, wendá soo toɗ y'a k'ette sirpa ye. Wede tudde umbo yi ki y' wulle ye wo yi k'aane yi ki y' wolle ye‡. Suma wo toogo a yode, ki daayum! Eyye.

¹⁷ Kee k'an rooto a ɗoɗ laale a duniya eɗ, an ki kili tudɗaɗ ye, wo an ki zaape elkisadaɗ a laale wede saɗ

---

* 6:13 6.13 Kun wollo adda mattup ki Zay 18.36-37; 19.11. † 6:15 6.15 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 10.17 wo Soom 136.3. ‡ 6:16 6.16 Kun wollo adda mattup ki Soom 104.2; Egzod 33.20 wo Zay 1.18.

a d̄anga gen̄no ye, wo d̄e an di zaape elkisadaŋ a Raa. Yoŋ y'in d'eliyo suldi pay ti mozuwo kono kine in d'isiyo uŋsuwo. ¹⁸ K'an rooto an iso naabo ere beehiye, an t'iso d̄oŋ laale ki naabo ere beehiye, an t'iso wasigale, munda an an t'eele a d̄oŋ oŋgo toŋ maŋ. ¹⁹ In̄kino geŋ an okumso laale beehiye wo zakidi ki d̄aana[§], kono an t'ooney lekkiyo ere ki kotto.

Toose ere ki d̄aŋgu

²⁰ Timote ulo ki nuŋ, kee suldi d̄oŋ Galmeege y'a ele eŋ, ki'ni booho koduwo. Milin̄so ere ki bita a ki t'ettiyo a lekkiyo ere kettiyo ti Raa ye, ti elkiso ere butte ettiyo t'urzi suuniyo wede gette, kee ki t'ald̄u. ²¹ Doŋ oŋgo an t'umbe urzi suuniyo gettiyo, wo urzi zaapu k'adde a Isa an d'iili. Geŋ beeko Raa ti koonā eggūŋ.

---

§ 6:19 6:19 Kun wollo adda mattup ki Matiye 6.20.

Mattup ki Taasuwa ere Aware

Mukulu: Mattup ki Taasuwa ere Aware (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mukulu)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun 2022

523c1c0a-f8ac-5d2f-aebe-7063b0de6b23